

ELŐFIZETÉS ÁRA:
 Egész évre 6 ft.
 Félévre 3 ft.
 Negyedévre 1 ft 50 kr

Bérmintelen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.

Észlatok nem adhatnak vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilatkozat minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIBETÉS DÍJA
 hivatalos hirdetéseknek:
 Minden sor után 1 kr.
 Azonfelül bélyeg 50 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyesből centiméter után 5 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

A leánygyermek testi nevelése.

— Irta: *Geőze Sarolta.* —

Megdöbbenve látjuk, milyen sűrűn szedeket el körülünk a halál olyanokat, akikre az elmúlás ideje még nem jött el: ma a fiatal leányt, aki kenyérkereső támasza volt családjának, holnap a boldog fiatal anyát, aki idegenre hagyja kicsi árvaát. A gondolkodó ember előtt ilyenkor önkénytelenül fölmerül a kérdés: „Miért kellett annak a fiatal életnek így hamar elmúlni? És vajon nincs mód az ilyen eseteket szűkebb körre szorítani?”

És ott van a másik jelenség: a betegséggel küzdő, szenvedő sok fiatal nő, akinek betegségét megsínyli az egész család; aki nem tud az életnek örülni és nem tud boldogságot teremteni családjá számára sem, mert a testi-lelki gyengeség, a betegséggel járó túlérzékenység az életöröme és az okos, higgadt cselekvésre alkalmatlanná teszi. Vajon nem lenne mód az ilyen eseteket megelőzni? Az emberi értelem a test gyöngeségével szemben tehetetlen volna?

Nem az.

De csak oly föltétel alatt, ha az élettan törvényeit tiszteletben tartják. Csakhogy nem tartják tiszteletben, sőt legtöbben nem is ismerik. Ez az oka, hogy nálunk még annyi fiatal élet pusztul el időnek előtte. Nem kímélik és nem edzik nálunk eléggé a fiatal szervezetet, nem teszik eléggé ellentállóvá; nem ismerik eléggé az életműszereket és azok működését; és tájékozatlanságból kárt tesznek a gyermekek egészségében sokszor azok, akik életüket is szívesen adnák értük: maguk a szülők. Az egyes embert azért hibáztatni nem lehet. A hiba az egész társadalomé, amely előítéleteivel, megrögzött szokásaival szakítani nem hajlandó.

A dolog tényleg úgy áll, hogy a leánygyermekket nálunk egyrészt túlságosan kímélik, másrészt túlságosan kimerítik. S a túlzás mindenben megboszulja magát.

Nálunk a társadalmi előítélet. sokhelyt a lakásviszonyok is elzárják a leánygyermekektől, ami testi erősödésének feltétele: az erőteljes testmozgástól. A fiú labdázik, szaladgál, lovagol, úszik; a gondosan örözt leány mindenből ki van zárva. Az angol síhederleány versenyt lovagol fiú-testvéreivel; nagykorában evez, gyalogol s úzi a testedző sport minden nemét. Nálunk a jól nevelt leány otthon ül, himző-ráma mellett görnyedez,

nem gyalogol, legfeljebb sétál; s minálunk a középosztálybeli nő nem engedheti meg magának a testedző sportok fényűzését. (Ámbar mindig nyílt kérdés marad: nem nagyobb fényűzés-e a betegség, a háziasszony, az anya betegsége, ami felémészti sokszor az egész jövedelmet, sőt adósságba veri a családot). S mi következik ebből? Hogy a fiatal test nem fejlődik eléggé, a vérkeringés elomhul, az izmok elpetyhüdnek, a gyermek csak idegeivel él, s az idegrendszer túlságosan ingerlékenyen válik, majd idő előtt kimerül.

Nemcsak testedző játéktól, de a testedző munkától is elzárja nálunk a leánygyermek az előítélet. Elzárja az anyákat is, főképp az úrirendőben. Lealázónak tartják a testi munkát. Szégyenlik a seprőt kezükbe venni, szégyenlik a porolónát, a kapát, s szinte sértődve mondják, hogy nincsenek cselédi munka végzésére szorulva. Hát ugyan mit árt az annak a kis leánynak, ha egy virágágyat megkapál! Mit árt az annak az úriasszonynak, ha a szép, finom ágyneműjét maga porolja ki, ha a szobája falát maga söpri le? Vajon mi fog ami föllel demokráta társadalmunk oda fejlődni, hogy a munkát igazán megbecsülje? Mikor fogják végre nálunk is belátni, hogy nincsen munka, amely lealacsonyít, hogy minden munka tisztesség s csak a henyelés szégyen? Hányszor kell még az uralkodó családok példájára hivatkozni, amelyek kézi mesterségre tanítatják gyermekeiket? Hányszor kell még Deák Ferencet felhozni, aki maga esztergályozta emléktárgyakkal tisztelte meg barátait? Vajon mikor fogják nálunk belátni, hogy a fizikai munka nem szégyen, hanem áldás az emberre, mert testi erejét fejleszti s evvel az idegek s az érzékek túltengését megakadályozza és így az életműködésekben az egyensúlyt helyreállítja?

Ugyancsak a társadalmi előítélet az oka, hogy nálunk a fiatal leányokat idő előtt vezetik a világba és részesítik oly élvezetekben, amelyek a még nem teljesen kifejlett szervezetet gyengítik s az idegrendszert túlzottan terhelik s ezzel kimerítik. Az angol és német leány még iskolába jár, mikor a mi leányaink egy-két farsangot már végig báloztak. Erre az a megszokott ellenvetés, hogy a magyar leány hamarabb fejlődik. A nagyanyaink korában ez igaz lehetett. De a mai magyar leány, főképp a városi, sem vértelenségre, sem idegességre nem enged nyugati kollegájának és épen olyan ideges, gyöngé asszony válik belőle is. Nincs tehát ok, amely miatt serdülő korát megrövidíteni kellene.

Alig hagytuk el a sziklaormot, melyen a vár építve van, hajónk járása is nyugodtabb lett, mivel a körülbelül 50 méter széles tengerszorosban a vizet még egy szellőcske sem fodrozta és így teljes mértékben élvezhattuk a gyönyörű kilátást, mely a vár déli részének szürke falaira, az előtte elterülő füge-, narancs- és citromfákkal beültetett várkertre, a tengerszorosot képező, lábánál olajfa erdőkkel, a déli oldalon szőlőkkel és ormán, festői átmenetben, szürke, kopár sziklával borított hegyekre és az azokon elszórva épített kápolnákra, magányosan álló lakóházakra és a pár épületből képezett *Melinye* nevű falucskára nyílt.

Fél órai út után, amely alatt sikertelenül próbálgattunk a hajónk orra előtt uszálló nagyobb halak közül csak egyet is horogra keríteni, egy, körülbelül három tengeri mértföld átmérővel bíró öbölbe jutottunk, amelyből, az első pillanatban, másfelé kijárást nem vettem észre, sőt beljebb haladva, a bevezető út félkör alakjánál fogva a szoros torkolata is annyira láthatatlanná vált, hogy inkább hittet volna az ember, hogy egy óriási tengerszemen, mintsem hogy egy a nyílt tengerrel összeköttetésben levő öbölben hajózáik.

Az öblöt észak- és északkelet felől dalmáciai, nyugat-, dél- és kelet felől pedig montenegrói hegyek határolják, melyeknek örökös hóval borított, szürke sziklás csucsain vakítóan törnek meg az öböl tulsó oldalát képező hegycsoport mögött eltűnő nap arany sugarai, míg a parton fekvő falucskák haranglábaiban s a hegyek oldalán is a völgyekben eldugva fekvő templomok tornyaiban,

Negyedik tényezőül szegődik az eddig elsoroltakhoz az iskoláztatásnak mai rendszere. A szülő iskolába adja leánygyermekét, anélkül, hogy számot vetne annak testi-lelki fejlettségével és tehetőségével. Beadja a felsőbb osztályba, még ha gyöngé is és az a követelése, hogy az ő gyermeke az elsők közt legyen. Most már két eset lehetséges. Vagy kötelességérző a gyermek, vagy nem. Ha becsvágyó és kötelességérző, megerőlteti magát; év végével első lesz, de testi fejlődésében elmarad: kifejlődik nála a vértelenség és az idegesség. Ha nincs benne kötelességérzet, akkor nem tanul; a tanulással tehát magát nem rontja; de akkor meg hiányzik kedélyéből az a derült vídamság, amit csak a kötelesség teljesítése adhat meg; folyton érzi, hogy szülei és tanítói nincsenek vele megelekedve; félve megy az iskolába; megijed, ha felhívják; félve viszi haza értesítőjét; s ez a folytonos félelem benne is kifejleszti az idegességet.

Legfőbb fokra hág ez az idegesség az évzáró, nyilvános vizsgálatokon. Az a gondolat, hogy apja, anyja, valamennyi ismerőse, rokona előtt fog felelni, felizgatja még a legegységűbb gyermeket is. Vizsgálat előtt még a hanyag gyerek is szeretne tudni és mohón nekiesik a tanulásnak; azt hiszi, egyszerre kipótolhatja azt, amit egész éven elmulasztott. Az ilyen gyermek a vizsgálatokon is a legnyugtalanabb. Nem biztos abban, amit tud, s így folyton attól remeg, mit fognak tőle kérdezni. A szorgalmas tanuló nyugodtabban megy a vizsgálat elé; tudja, hogy minden kérdésre elkészült; megviseli a vizsgálat mégis, mert az ismétlések már kimerítették.

Mindezekhez járul sok esetben valamely öröklött baj, aminek a csirája benne van a gyermek szervezetében s amely csak a kedvező föltételeket várja, hogy kifejlődjék. Ilyen baj sok gyermekben a görvény, a szervi szívbjaj, a tüdőbaj, ami mind megleli fejlődése föltételeit, részint otthon, a rosszul világított, kellőképp nem szellőztetett, nedves lakásban, részint az iskolában, az emberi emanáció megfertőztette, sokszor szintén rosszul szellőztetett, sőt rosszul fűtött termekben, ahol órák hosszat ül és görnyed.

Az orvosi tudomány, ma már minden tévedése mellett is, eljutott odáig, hogy csaknem biztosan rámutathat mindegyik betegség okára, s így helyesen alkalmazhat higiénikus eljárással, képes annak kifejlődését is megelőzni. Azonban a tudomány vívmányait a fejlődő nemzedék érdekében érvényesíteni nem fogja más, csak — vállvetett

amelyek mindegyikéhez egy-egy szent emlék fűzi az idevaló népet, megszólaló harangok tisztán csengő hangjai és a hajókon eldördülő puskalövések, melyekkel a hajó zászlóinak naplementekor való bevonását jelzik: oly ünnepies hangulatba hozzák még a legkérgesebb szívű matróz lelkét is, hogy kerek sapkáját leemelve, ha nem is áhitattal, de legalább meztelen lábait, habttacht-ba vágva hallgatja végig a rézkürtnek imára hívó hangját, melynek utolsó akkordjai sokszorososan verődnek vissza a bércek magas ormairól.

Közvetlenül a parton fekszik *Tivat-Teodo*, az osztrák-magyar monarchia legtávolabb eső hadi kikötője.

A falu össze-vissza, vagy tizenöt udvar nélkül épült házból áll, melyeket minden rendszer nélkül emeltek egymás mellé, míg a falutól észak felé a hadi tengerészeti birtokában lévő szén- és vízellátás épületei fekszenek, melyek mögött egy gyönyörűen művelt park terül el, szintén a hadi tengerészeti tulajdona.

A parknak a tengerparton végig húzódó része minden kényelemmel berendezett tengeri fürdővel, az apró fehér csigákkal behintett és virág-szőnyegek között vezető kanyargós utak, kényelmes sétaterekkel, az utak mentén levő fehér padokkal, kényelmes pihenőhelyekkel, a szétszórva ültetett déli gyümölcsfák pedig hűvös árnyékkal és édes gyümölcsöccsel szolgálnak a benne sétálónak, míg *lawn-tennis* játékra berendezett és tornázó késülékekkel ellátott terei, valamint két, kiváló műgonddal berendezett tekepályája a leg-

T Á R C A.

Tivat-Teodo.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Irta: *Klár István*, tengerész.

Négy viharos nap elmúlása után, melyeknek egyike egy éjszakára Lissának a természetből jól megvédett kikötőjébe is bekergetett bennünket, megérkeztünk a *Teodo*-ba vezető *bocce di Lattaro* nevű tengerszoros bejáratához, mely a castelnouvi várral van megerősítve.

A várnak a nyílt tengerre néző része egy természetalkotta magas sziklagerintől van védve, melynek vágott lőrésén keresztül, rendes körülmények között, unalmasan ásitoznak a *Krupp*-féle acél-ágyuk öblös torkai, míg most, hogy a várban észrevettük közeledésünket, a huszonegy tisztelet-lövés letüzelése után, melyet a mi ágyúink egy csöppet sem szerényebb pukkanásokkal viszonoztak, olyan sűrű puskapor-füsttel borították el a szűk bejáratot, hogy, előre biztosítandók magunkat minden eshetőség ellen, egy hirtelen fordulással ismét a nyílt tenger felé vettük utunkat és dacára a még folyton tartó erős holttengernek, a vár alatt egy pár kört írva le, csak a füstnek eloszlása után fordítottuk hajónk acélórát ismét a szoros bejárata felé.

erővel — az iskola és a család. A kettő működése egymást kiegészíti.

Az iskola iparkodik megtenni a magáét. A lehetőség szerint gondoskodik arról, hogy a gyermekek megtalálják a testi fejlődésükhöz szükséges tiszta levegőt, a jó világítást, a szabályozott hőmérsékletet; gondja van rá, hogy a szellemi munkát s az ülést a testmozgás, a játék váltja fel; a tornázással, az iskolai kirándulásokkal, a korcsolyázással iparkodik alkalmat adni az erőteljesebb izommunkára. Az egészségügyi oktatással iparkodik a gyermekben öntudatosá tenni azt, amit addig csak megszokásból tett; sőt iparkodik, a tanulók egyénenkénti testi dispozióját is tekintetbe véve, a mutatkozó bajokat megelőzni s ha már fejlődésnek indultak volna, visszafejleszteni.

Mindez azonban nem elég. A testi nevelés munkájának legnagyobb része ezután is csak a családra marad. A gyermek otthon hál, otthon étkezik, otthon végzi feladatait, otthon játszik, életrendjét, élvezeteit a család viszonyai szabják meg. Mindezek a dolgok a leánygyermek fejlődését figyelemmel kísérő édes anyja leg gondosabb körültekintését, legéberebb örködését igénylik. A hálószoba, maga az ágy, a gyermek ruházata, az étkezés ideje, a táplálék minősége, a lakószoba levegője, a dolgozószoba világítása, a korai vagy késői lefekvés, a szórakozás nemei — mindez döntő hatással lehet a leánygyermek fejlődésére kivált a serdülő korban. Hiszen azoknak a betegségeknek a csirái, melyek később anyai fiatal életet visznek kora sirba, többnyire ebben a korban fejlődnek ki. És okos, céltudatos eljárással elejét lehetne venni jóformán valamennyinek.

Ha ez nincs így; ha a gyermekekért mindent áldozni kész szülők mégis gyöngékké, idegesekké, hivatásuk betöltésére alkalmatlanokká nevelik leányaikat: ezért az egyest vád nem érheti. A hiba ott van, hogy az élettani és az egészségügyi ismeretek még nem hatoltak be a köztudatba; a szülő, amikor leányát az erős munkától megkíméli, a farasztó testmozgástól visszatartja, amidőn nyakra-főre mindenre taníttatja, amidőn divatosan ruházza, amidőn színházba, mulatságba viszi nem tudja hogy szervezetét gyöngíti, hogy idegrendszerét kimeríti. Ha tudná, nem tenné.

Azonban javulnak a viszonyok e részben is. Sok szülő már kezdi belátni az egészségügyi szabályok fontosságát, sőt — szakítva az előítélettel — követi is őket. Csak hogy a dolog lassan megy. A nagy tömeg ebben is konzervatív. Ragaszkodik megszokott nézeteihez és nem egykönnyen válik meg tőlük. Mindazonáltal nem kell csüggedni. A jobb feltételek utat fog törni magának. A józanabb eszmék be fogják szivárgni a társadalom minden rétegébe. Az élettani ismeretek, maguknak az iskolás növendékeknek a révén, be fogják szivárgni a családokba. S akkor, de csak akkor, önmagától fog eloszlni a ma még uralgó sokféle előítélet; és akkor lesznek anyák, kik leányaikat nem fogják megkímélni a testet fejlesztő munkától, nem fogják eltüntetni a testedző sporttól, nem fogják időelőtti szórakozással kimeríteni, nem fogják erejüket meghaladó tanulással megerőltetni, fejlődésüket nem fogják célszerűtlen, szűk ruházattal meggátolni; akkor nem lesz annyi elárvult fészék; akkor el fognak tűnni az ideges, gyöngé asszonyok és egy testben ben-lelekleben erős, munkabíró, a munkát megbecsülő, az életnek örülni tudó, vidám nemzedék fog lépni a mai ideges, fáradt, kimerült nemzedék helyébe, Akik utánunk jönnek, azok boldogabbak

vérmesebb sportsmann igényeit is kielégíthetik.

A tengerparton lakók viselete megállapíthatatlan tarkabarkaság, azaz hogy, jobban mondva, olyan mint az összes tenger melléki embereké: minden rendszert, divatot és nemzetiségi jelleget nélkülöző. Békességgel tér meg rajtuk a kemény kalap, szalonkabát és kék török bugyogó, tengerész-sapka, gyapjúing és vászonnadrág, fez, montenegrói pruszlik és német pantalló. Egyszóval mindenki úgy öltözködik, amint ruhátára megengedi.

Egész másképpen áll a dolog a hegyi lakóknál, kik azonban félig tengerészek is és ezenkívül földműveléssel, állattenyésztéssel, halászával és csempészettel is foglalkoznak. Azoknál már kizárólagosan vagy a montenegrói, vagy a görög népviselet divik. Öltözkéjük nyíltan látni engedi a bőrvagy posztótüszűből kikandikáló pisztolyok, török vagy handzsárok ezüsttel, gyöngyházzal kiveret markolatjait; míg a vállukon keresztbe vetett s még a Napóleon idejéből származó hosszucsuvi kováspuskának fehér csontagya büszkén mutatja, hogy még most is micsoda jó védelmi eszköz ez nekik, de nem azért, hogy löjjenek avval, hanem hogy két kézre fogva, boldogabb végét, mint botot használják a támadó ellen. A lakosoknak ez a része a hegyek lábainál, vagy azok déli oldalán elszórvan épült házakban lakik, melyek körül déli gyümölcsfakkal, vagy szőlővel beültetett kertecskék terülnek el. Házaik tisztán kőből épültek és cseréppel vannak fedve. Terjedelmük, tekintettel arra, hogy rendes körülmények között egy, vagy két család

lesznek, de csak úgy, ha mi most megteszszük a magunkét.

Erre kérem a szülők közreműködését. Hisz az ő gyermekeik boldogságáról van szó.

Vármegyei ügyek.

A kereskedelemügyi kir. minister a mezőgazdasági munkás-kérdés tanulmányozása alkalmából felhívta a köztörvényhatóságok figyelmét, hogy jövendőre az állami és a törvényhatósági közutakon vállalati uton végrehajtandó munkálatokra vonatkozó szerződéseket ez a külön pont: *Vállalkozó munkásai keresetét kizárólag készpénzben tartozik kifizetni s egy meghatározott helyre szóló utalványok kiadása (a munkásoknak, keresetük fejében), vagy bármely oly tette a vállalkozóknak, mely a munkásokat megrövidítené, eltiltva van. Ezen határozmány be nem tartása miatt vállalkozó szerződészőgőnek tekinthető.*

A földművelésügyi kir. minister értesítette a vármegye közönségét, hogy a hadsereg löszükségletének fedezésére céljából a f. évi október hó 16-án (tizennadikán) Tőke-Terebesen, — okt. hó 18-án (tizennyolcadikán) pedig Sátoralja-Ujhelyben katonai lóvásár fog tartatni. Az ügyre vonatkozó *Hirdetmény* minden község házában ki van függesztve s olvasható.

Vármegyénk közigazg. bizottsága holnap délelőtt tartja rendes havi ülését.

A t. vármegye közigazgatási és gyámhatósági szükségleteiről, valamint az ezek fedezésére szolgáló jövedelmekről az 1896 év számára egybeállított költségvetés sommázatát a következőkben ösmertetjük.

A) Szükséglet.

I. Tisztviselők, segéd és kezelőszemélyzet fizetése és lakáspénze:	101,000 ft — kr.
II. Szolgaszemélyzet bére és lakáspénze:	8,320 ft — kr.
III. „ „ ruházata:	2,053 ft 94 kr.
IV. Hivatalos helyiségek bére:	1,900 ft — kr.
V. Irodai szükségletek:	7,000 ft — kr.
VI. Napidíjak és utiköltségek:	7,500 ft — kr.
VII. Épületek fentartása:	1,373 ft — kr.
VIII. Egyéb rendszeresített kiadások:	250 ft — kr.
IX. Rabtartási költségek:	100 ft — kr.
X. Előre nem látható kiadások:	1250 ft — kr.
XI. Villamos világítás bevezetésére:	3000 ft — kr.

A) összesen: 133,746 ft 94 kr.

B) Fedezet: ugyannyi, vagyis: 133,746 ft 94 kr. melyben az állami javadalmazás, föltéve, hogy megadatik, az 1895 évi állami javadalmazáshoz mérten 10,900 ftal több, vagyis 124,199 ft 62 krt tenne ki.

A gyermekek vallásáról szóló 1894 XXXII. t. c.-ben foglalt felhatalmazás alapján a vallás- és közokt.-ügyi, az igazságügyi és a belügyi kir. ministerek aláírásával kiadott és a gyermekek vallására vonatkozó megjegyzések és nyilatkozatok alakszerűségének s az azok anyakönyvi nyilvántartásánál követendő eljárásnak s a gyámhatósági beleegyezés mellett való áttérésnek szabályozása tárgyában kiadott körrendelet-re, melynek közlését lapunk jövő számának „Hivatalos Rész-

lakik azokban, egy, vagy két szobások, de legalább is két emelet-formával bírnak. A földszint éléskamarának van berendezve, hol a szép rendben egymás mellé aggatott fűgekaszoruk, szakokban egymás mellett álló zöldségfélék, egymásra nyergelt, borral telt hordók arra engednek következtetni, hogy a gazda a földműveléssel is foglalkozik. Az első emeleten van a szoba, hol a család tartózkodik és hová egy kívülről felvezető kölépcsőn és benyílóajtón, vagy pedig a földszint helyiségből egy ícsapóajtón át lehet feljutni. A lakószoba tisztaság és rendesség tekintetében kifogástalan. A fehérre, vagy világos kékre meszelt falakat régi szent festmények és domborművek ékesítik, míg a főhelyen a Nikita montenegrói fejedelem arcképe büszkélkedik. A több rekeszes, fényezett és rézverrel díszített almárium és az annak tetején kirakott tarka fekete-kávészlet, aranyozott üvegkancsó és nikelezett waterburri ébresztőóra arra mutatnak, hogy a ház lakói néha városban is meg szoktak fordulni. A szoba keleti és nyugati fala mellé van állítva a két-két emberre patyolat fehér ágyneművel felszerelt és folyton megvetve álló tölgyfaágy, melynek dagadó párnái, széles derekai isteni érzéseket keltenek a fáradt ember tagjaiban.

A családfők ágya fölött vannak felaggatva a védelmi eszközök, mely között nem egy valódi műretek is akad. Az ágytól egy lépéssnyire a szoba közepén áll a viaszkos vászonbrosszal leterített asztal, melyen heverő török csibuk, ezüst cirádákkal díszített szék, dohánytárca és annak

ében kezdjük meg, már most felkérjük a t. olvasóközönség figyelmét.

Az állami szülőjtvány-telepek megtekintésére S. Patakon, melyről a lapunk mult számában közölt főispáni Meghívó nyújtott részletes tájékoztatást, holnapután (aug. 6-án) történik. A kirándulás iránt igen élénk az érdeklődés.

Hírek a nagyvilágból.

Vilmos főherceg halálának évfordulója alkalmából Bécsben a német lovagrend és a kapucinusok templomaiban gyászmise volt. A szerencsétlen véget ért főherceg koporsójára számos koszorút tettek.

Japánban és Formóza-szigeten óriási mértékben pusztit a kolera. A halottak száma eddig meghaladja az 5000-et.

Az ős haza felé. Zichy Jenő gróf és vele együtt az ős haza felkutatása céljából utazó expedíció Moszkvába érkezett. Augusztus hó 2-án tovább utaztak Pétervárra. Ott aug. 15-ég maradnak s aztán Varsón és Krakkón át Budapestre utaznak.

Volhniában (Orosz Lengyelországban) magán tudósítás szerint a kolera óriási mértékben pusztit.

Kuba-szigeten a spanyol csapatok súlyos vereséget szenvedtek a felkelőktől.

Hírek az országból.

Őfelsége a király, Bánffy miniszterelnök előterjesztésére, 25,000 ftot adományozott a budavári koronázó-templom restaurálásának költségeire.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök, fontos állami ügyek előterjesztése céljából Ischl-be utazott. Őfelsége hosszas kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt. A Magyarország ügy értesül, hogy e kihallgatás után következni fog ismét az új főrendek ki-nevezése.

A mezőgazdasági hitelintézet, mely Lévy Henriknek lapunkban is ösmertetett eszméje szerint avvégből alakul, hogy az adósságokkal túlterhelt magyar nemesi földbirtokokat megmentse a kótyavetyétől, már közel áll a megvalósuláshoz.

Különlélek.

(Fényes nász.) Hirlapírói tisztünk ellen mulasztást követnénk el, ha arról a fényes lakadalomról, mely vármegyénk uri családjait is közelebből érdeklés amelyről, szükséges adatok hiányában, részletesebben csak ezuttal lehet alkalmunk beszámolni, meg nem emlékeznénk. Thuránszky Zoltán dr. ügyvédő és Ambrózy Nandinénak a mult hónapban tartott fényes esküvőjéről van szó. Az előkelő és nagy kiterjedésű családnak számos tagja és rokonsága vett részt a szerető ifju pár nászünnepein, mely az örömapa: Ambrózy Nándor igen tisztelt barátunk és neje Reviczky Sarolta házában folyt le. Innen indult ki tizennyolc fogaton az elegáns násznép a r. kat. plebánia-templomba, hol az esketészertartást, alkalmi beszéddel, Lengyel Pál parókus tartotta. A fényes násznép a következő urakból és hölgyekből állott. *Örményülék:* Ambrózy Nándor és neje sz. Reviczky Sarolta, Thuránszky Ferenc és neje sz. Kossuth Ida, — *násznagyok:* Reviczky Ambró p. ü. közig. bíró, Thuránszky

félig nyitott fedele alól kikandikáló aransyárga, hajszálvékony cigarettadohány hiven rá vall tulajdonosuk csempész voltára.

A lakószobából egy falépcsőn, egy csapóajtón át lehet, mondjuk a második emeletre jutni, amely a konyhát és a padlást foglalja magában. A konyha a lehető legegyszerűbb. Alig pár centiméter magas téglából épített polcon van a tüzelőhely. A füstöt sem cső, sem kémény nem vezeti el a szabadba, hanem egy darabig a konyhában, illetőleg a padláson terjengve feketére füstöli a száradás végett kiterített kecskebőröket és halhálókat, vörösré csipi a gazdasszony szemét és csak aztán húzódik lassanként ki az ablakon és a ház fedelén lévő hézagokon.

Maguk a ház lakói előzékeny és nyajas emberek, kik a legnagyobb szívelességgel fogadják a hozzátérő idegeneket. Külsőjük után ítélve, nem remélt vendégszeretettel vezetik szerény lakásukba, hol asztalhoz ültetve őket, valósággal elhalmozzák déli gyümölcsrel, jóízű kecske-sajjal, tiszta vörös borral, fekete kávéval, finom illatu korfui dohánynyal, úgy, hogy az aki már egyszer köztük töltött egy délutánt, egész más véleménynyel hagyja el a barátságos szobácskát, mint amilyennel esetleg oda belépett.

Nem tudom ugyan, hogy mit gondolnak majd kedves olvasóim mikor ezt a pár sort átfutották, de eltekintve a nagyobb számtól, kik talán sajnálni fogják az időt, amit e sorok olvasásával maguktól elraboltak*) akadnak majd olyanok is,

*) Eppen nem hinnék! Szerk.

Tamás Liptó-vármegyei földbirtokos, Reviczky Pál főispáni titkár, Temesvármegye tb. főjegyzője, Reviczky László honv. főhadnagy, — *nyoszolyász-szönyök*: Kossuth Mihályné sz. Horváth Leopoldina, báróné, Győrötskey Istvánné sz. Ambrózy Zsófia, Haydinger Gusztávné sz. Reviczky Erzsébet és Thuránszky Lászlóné sz. Pilissy Jerne, — *vőfélyek*: Thuránszky Tihámér, Reviczky Ádám, Reviczky Jenő, Thuránszky Péter, Reviczky Széver és Kossuth Mihály, — *nyoszolyóleányok*: Ambrózy Sarolta, Ambrózy Margit, Ambrózy Ilona, Vályi Ella, Kossuth Mariska és Erkel Margit. — Esküvő után az örömszülék házájánál reggelig tartó lakadalmi lakoma volt, melyre a fent elsoroltakon kívül a család barátai és tisztelői közül is számosan voltak hivatalosak.

(Személyváltozások.) A kegyes tanítórendiek újhelyi társházában, az 1895/96. iskolai év kezdetétől, az a változás lesz, hogy az időközben áldozópapokká szentelt *Lóky Béla* Kolozsvárra, *Szukup János* pedig Vácra helyeztetett át, helyükbe jönnek új tanárokul: *Vékony József* Temesvárról és *Perényi József* Kolozsvárról. A távozókat, kik jó hirt hagyának magunk után, isten áldja, az érkezőket, kiket jóhírük megelőzött, isten hozza! — Örömmel újsághatjuk még, hogy *Illésházy János*, kegyesrendi áldozópap, ki évek során az újhelyi elemi iskolának volt igazgatója, rendszerváltozás folytán az igazgatóságáról lemondván, a jövő iskolai évben ő is a főgimnáziumnál fog tanítani és ott fogja érvényesíteni klasszikus tudását, ami öt tanártársai között kiválóan megkülönbözteti.

(A csendőrség köréből.) Az ungvári csendőr szárnyparancsnokság S. A. Újhelybe áttételezték, működését Ungvárt a f. évi aug. 1-ével beszüntette, Újhelyben pedig megkezdte. A szárnyparancsnokság eddigi vezetője, *Grose György*, százados, S. A. Újhelybe, új állomáshelyére már megérkezett. — Érdekelni fogja a közönséget, hogy a szárnyparancsnok-százados a *Kazinczy-utcai Smoczer* féle házban lakik, míg a parancsnokság hivatalos helyiségei ugyanabban az utcában, *Liget* Ignác t. polgártársunknak erre a célra kellő kegyelemmel felépített szép új házában van. Ugyan ezen a telken, csakhogy a *Fókai-utca* néző részén van az őrsparancsnokság is elhelyezve.

(A s. a. újhelyi polg. olvasókör választmánya) a nem várt és nem remélt szép anyagi sikertől, mely a f. év június 30-án a „Torzsás-on“ tartott nyári mulatságát a kedvezőtlen idő dacára is kisérte, elvben elhatározta, hogy szeptember eleje táján még egy nyári mulatságot rendez, melynek remélhető jövedelmét új helyiségeinek bebútorítására fogja fordítani. Az életrevaló egyesület, ugyanis, a restaurálás alatt álló *Róth Bernát-féle* (régiben *Rácz-féle*) háznak a *Kazinczy-utca* néző első emeleti termet bérelte ki, melyeknek ellátásával egyidejűleg új című a „Sátoralja-Újhely-városi kaszinó“ nevet fogja fölvenni.

(A s. a. újhelyi izr. jótékony nőegyesület) ügybuzgó pénztárosának jelentése szerint, f. évi július hóban szegényei között 69 ft 55 kr. segélyösszeget osztott ki.

(A Ronyva köhid, melyen a kifejtett teherforgalom miatt a személyközlekedés már léptenyomon szedelmessé vált, a jövő hét folyamán átalakítás alá kerül; amennyiben a hidnak két kőkarját levágják s helyébe, beton-alapon, formás vasrúccsal elkerített gyalogjárót építenek, mintegy 3000 ftnyi költséggel.

(A Rákóczi-utcai piac rendezése.) Bizony ideje volt már, hogy tisztelt városatyáink az ugyneve-

zett *kis piaccal* is tegyenek valamit, hogy eltűnjenek onnan végre-valahára azok az ütött-kopott kofasátrák és egyéb oda nem illő rondaságok. Aztán meg az sincs tán helyén, hogy kocsiraktár, vagy kovácsműhely legyen az utcán, de meg ezeken kívül az utca közepére jutott ronda kerek kútnek sem igen lehet ott a jövőben helye. Ugy tudjuk, hogy *Ujfalussy Endre*, főbíró, a kis piac rendezése, kikövezése és a kút eltávolítása és más helyre leendő építése tárgyában közelébb e'őterjesztést tesz a képviselőtestületnek. Nem kételkedünk az előterjesztés elfogadásán, csak azt óhajtjuk, hogy mentül előbb végrehajtva is legyen!

(Színházunk átépítése.) Lapunk ma egy heti számában említettük, hogy a város képviselőtestülete elhatározta a színház immár ronda belsejének helyreállítását s egyszersmind korszerű, modern színházzá való átalakítását. Ebből a célból *Barthos főszolgabíró* elnöklelte alatt bizottságot küldött ki. A bizottság e tárgyban f. hó elsején ülést tartott, mely alkalommal elhatározták, hogy az orsz. magyar mérnök- és építész-egyesülettől egy szakértő kiküldését fogják kérni, ki majd a helyszínén teendő tanulmányai után fog véleményt adni és tervet készíteni a színház renoválásáról.

(Nyári mulatságok.) Az újhelyi kereskedő ifjuság tegnap este tartotta nyári mulatságát az *Abonyi-féle* kerti nyelviségben. Sikeréről a jövő számunkban írunk. — Az iparos önképző egyesület ma délután tartja nyári mulatságát a *Torzsás-on*.

(A Zemplén fekete táblája.) Ha valaki a s. a. újhelyi kir. törvényszékhez vezető alsó folyosóra lép, kétszer is meggondolja, hogy ne forduljon-e vissza; mert a folyosó végére telepített újmódi (nem villámos) vezeték olyan undorító büzt terjeszt, aminőnek messze földön nincsen párja! Már többször fölszóltunk az ellen a szerencsétlen berendezés ellen. Ismételve is és tisztelettel kérjük a közegészségi bizottság elnökétől (Ki is az? *Szék*) hogy meddig kell még a közönségnek erre az állapotra az orrát fintorgatni? *Btt.* — Egész tisztelettel figyelmeztetjük a közigazgatási hatóságot, hogy erről a helyről már több ízben intézett interpellációink eddig sikert fülekre talált, mert a *Palotás-utcai* 156. és 158. sz. kerítés nélkül álló házak még mindig ősi rondaságukban leledzenek. Quousque tandem?

(Halálozás.) Részvétellel közöljük a szomorú hírt, hogy özv. *Kenyeres Józsefné* szül. *Pepich Terézia* meghalt. A régi jó világból való magyar úri asszony és egy nagy kiterjedésű család feje s legöregebb női tagja volt a megboldogult, kinek az a földi jó jutott osztályrészül, hogy nyolcvanhárom évig élvezhette az élet örömeit. Temetését szeretett vejének, *Karsa Bertalan*nak, *Kazinczy-utcai* házából f. hó 1-én, d. u. 5 órakor, ment végbe a család, nagyszámú rokonság és tisztviselők részvétele mellett. A temetést megható gyászbeszéddel és imával *Materny Imre* ág. ev. ref. lelkes vezetője, a ref. egyház egyházi énekkel pedig gyászdalokat énekeltek. Ezután a koszorúktól borított ércokorsót örök pihenő helyére a ref. temetőbe kísérték. Könnyű legyen a föld hamvainak!

(Összegezt szolgáló leány.) A múlt hó 31-én este, *Rosenthal Juli*, *Grünwald József* cselédje, szerencsétlenül járt. Gyorsforralon kávét akart melegíteni, miközben az égő spirítust saját vigyázatlansága miatt feldöntötte, eközben a ruhája meggyuladt és a szerencsétlen leányzóknak

Ne menjenek önkö világvárosokba; ne keressék föl a világhírű fürdőket és mulatóhelyeket, ahol nappali sétájukat kíváncsi, esteli sétájukat pedig tolokodó szemek kísérik. Ne vágódjanak önkö elsőrangú hotelekbe, fényes restaurációkba, ahol aranyujtásos portás, fekete frakkos pincés fogadja az érkezőket, de egyúttal a benyújtott borsos számlák folyton lerángatják az embert, még pedig zsebeinél fogva, a menyégből a röges földre, hol nem terem rózsza tövis nélkül. Mondom önöknek, kedves olvasóim, tépjék össze az utitervet és ha valóban gyönyörködni akarnak a természet szépségében, akkor válaszzák ki nászutjuk céljával *Tivat-Teodo-t*, azt a regényes fekvésű hadikikötőt. Megérkezésük után irányozzák lépteiket akármelyik kis házikóknak, ahol igen kevés pénzért szívesen látott vendégek lesznek. A hüvös szobácskában, hol a házigazda csibukját kivéve szájjából, mosolyogva fogadja az érkezőket, hol a gazdasszony gondos figyelemmel szedi és rakja el az uti podgyászokat és aztán teljeseen rendelkezésükre bocsátja az egyszerű berendezéssel bíró, de tiszta szobácskát, sietve távoznak el: mihamar fel fogják találni azt, amit az idegen földön oly keserves dolog nélkülözni — édes otthonukat.

A házikó körül elterülő kertcskében, hol minden bokor szerelmeseknek való buvóhelyly szolgál, hol a déli gyümölcsfák sötétzöld lombjakkal nagyokat bölintve kínálják mézédés gyümölcsöket; ahol naplemente után, a virágok illatával telített levegő olyan édesen bódító hatással

fél oldala egyszerre lángba borult, úgy, hogy jobb lábán, oldalán és mellén összeégett. Kórházba szállították.

(Dedősok patrónája.) B.-Kereszturból írják lapunknak: Nem mindennapi eseménynek volt színhelye folyó évi július hó 27 s 28. napján a bodrog-kereszturi állami kisededőv. *Volkenstein* Oswald grófné öccsellenciája, mint a bodrog-kereszturi állami kisededőv felügyelő-bizottságának elnöke, midőn a felügyelő bizottság küldöttsége a kisededővönak július hó 28-ikára kitűzött záróvizsgálására meghívta, öccsellenciája beceses megjelenését megígérte s egyszersmind tudatta, hogy a gyermekeket július 27-én megvendégeli. Valóban úgy is történt. A nagyszámúban összegyűlt, szám szerint ötvenhárom gyermek részére társzeker hozták a különféle ételeket és gyümölcsöket. Megható volt, midőn a grófné, mint szerető édes anya, forgolódott a kicsinyek között, segített felteríteni és kiszolgálni őket a felügyelő bizottság hölgytagjaival és az óvónővel egyetemben. Annyi kávé, kalács, torta s többféle sütemény, édesebb-nél édesebb cukorkák, alma, körte, barack, enni-valókkal látta el a kicsinyeket, hogy a lakoma végeztével a kiosztott enni-valókból mindenik még egy-egy csomagot is vitt haza magával. Ez történt július 27-én délután 3 órától 5 óráig. De még így sem volt képes a dedős-sereg a felhalmozott eleséget elfogyasztani, jutott abból másnapra is. — Július 28-án, délelőtt 9 órakor, a kegyelmes asszony újra ellátogatott a kisededővöbe. A tágas terem alig volt képes a vizsgálat iránt érdeklődőket befogadni. A felügyelő-bizottság is megjelent. *Kecskeméthy Zsigmond*, elnök, a vizsgálatot megnyitván, a szépen fejelemzett kicsinyek mint angyalok olyan meghatóan énekeltek, imádkoztak, hogy nem egy szempárban igaz örömkönyvek ragyogtak. Azután játszottak, tornáztak, építettek, verseltek, táncoltak és szavaltak. Vizsgálat után a kegyelmes grófné újra megvendégelte őket. — Ugy hiszem: örökre emlékezetes lesz ez a nap a kicsinyek előtt, amidőn ők ilyen kitüntetésben részesültek! Vizsgálat után az iskola igazgatója szép szavakban mondott köszönetet a kegyelmes grófnénak, kiemelve az ő nagylelkűségét, nemes gondolkodását, valamint az óvónő szorgalmát és igyekeztét is. Ezzel a vizsgálat véget ért. Mindnyájan a legnagyobb hálával és elismeréssel távoztunk a vizsgálatról, abban a biztos reményben, hogy hasztalan minden torzsalkodás az állami iskola és kisededőv ellen.*) A bodrog-kereszturi állami kisededőv és iskola is virágozni fog és azok felett még a pokol kapui sem diadalmaskodhatnak!

(Szállócsér — felhőszakadás.) Óriási vihar vonult végig július hó 30-án a varannai járás területén fekvő *Tavarna*, község határa fölött. Mint a *Magyarország*-nak írják: Délután fél három órakor tört ki a zivatar, nagy záporral, folytonos villámlás és menydörgés kíséretében. Az esővel vegyest nemsokára jég is kezdett hullani, előbb aprószemű, majd mogyoró nagyságu és még nagyobb. A zivatar közepette hatalmas szél keletkezett s orkánszerű erővel törte ketté a hatalmas fákat. Körülbelül másfél óráig tartott az istenítélet-idő, akkor aztán csöndesedni kezdett a vihar, szünőfélben volt az eső, majd kisütött a nap is, hogy megvilágsa azt a nagy pusztulást, melyet a vihar okozott. A falun keresztül folyó átgázolható patakocska folyamára dagadt s a szentes habok

*) Micsoda torzsalkodás — ki a torzsalkodó: tudósítónk elfeledte megírni. *Szék.*

kik azt fogják mondani: Hej be jó dolguk is lehet azoknak a tengerészeknek! — mert amellet, hogy annyi sok szép látanak, még idejük is jut annak megírására.

Nem akarom kedves olvasóimnak ezt a kis számát ábrándjaiban zavarni és így nem is irom le, hogy mi mindenben megyünk itten keresztül és mily nagy árt fizetünk a tapasztalatokért, melyeket itt magunknak szerzünk, hanem azokért a délutánokért, melyeket én egy-egy olyan házikó asztala mellett írással töltöttem el, míg a többi bajtársaim, csak az isten a megmondhatója, hogy hány pezsgős palacknak tekerték ki a nyakát a lawn-tennis pályához tartozó lugas alatt, engedjenek meg nekem egy szerény kérdést és engedjék remélnem, hogy a most leirtak találkozni fognak az önkö izlésével és alkalom adtán föl is fogják használni majd, hogy színről-szinre lássák is az emberi élet megédesítésére. Valószínű, hogy lesznek, sőt több mint valószínű, hogy vannak is kedves olvasóim között pl. olyanok, kik boldog völegényeknek mondhatják magukat és kedves arájuk oldala mellett egy leirhatatlan édes érzéssel fogatják az „Utmutató“ színes lapjait, hogy összeállítsák azoknak a városoknak a sorozatát, melyeket nászutatásukban érinteni szándékoznak. Tegyük félre kedves olvasóim azt a könyvet. Tépjék össze a tervet, melyet eddig készítették. Hallgassanak az egyszer én reám és meg fogják majd látni, hogy nem volt okuk megbánni, amiért meghallgattak.

van az emberre, hogyha nem tudott, akkor ott biztosan megtanul szeretni: felatlájk az elvesztett paradicsomkertet. Esténként, mikor a heggyaladon egymásután gyulnak ki a montenegróiaknál szokásos őrtüzek; mikor a sziklák repedéseiből egymásután szállnak ki és halk zsongással repülnek tovább az éjjeli rovarok szájai; mikor az ünnepies csendet csak néha-néha zavarja meg egy-egy csimpalya egyformán nyekegő hangja; mikor a hold sarlója élesen világítja meg a hullámokból egy-egy pillanatra fölvetődő delin fekete testét; és ha majd a csendes öbölben vitorlázva imádni tanulják egymáson kívül a természetet is; és ha majd az éj beálltával, sziveikben szerelemmel, lelkeikben természetimádással térnek vissza csendes szobácskájukba, hol a holdfénytől megezüstözött szent képek szeméiket szemérmesen lesütve fogadják önöket; ha mondok, majd nem fognak magukat boldogoknak vallani: akkor éppen úgy *Giovanni*-nak hívjanak engem, mint hívják az én jó öreg pajtásomat, ki mellettem ülve már a tizenharmadik csésze feketét kezdi szürcsölni és esküszik *Neptun*-ra és esküszik *Jupiter*-re, hogy még tizenkettőt megiszik, (természetesen az én kontómra), ha rögtön nem hagyom abba azt a firkálást és ha nem hallgatom az ő tengerész-kalandjainak elbeszélését, amiket majd önkkel is megösmertetek.

teljesen elöntötték a falut, a mezőt, a szántóföldeket. A házakban térdig érő víz volt, ólakat, kutyákat, disznókat, baromfiakat sodort magával az ár, mely a malmot is teljesen elvitte. Hadik-Barkóczy Endre grófnak paron fekvő kastélyába nem hatolt be a víz, de egész sor ablakot zúzott be a jég s a gyönyörü park homokos utait félméternyire kimosta. A határban legalább száz fát tört ketté derékban a vihar és forgácsolt szét a villám. A még kazlakba nem rakott keresztekben szérszórta a kévéket, a burgonyát kimosta, a kukoricát teljesen összetörte a zivatar. A község lakosságának és Tavarna földesurának, Hadik-Barkóczy Endre grófnak a kára igen nagy. Emberéletben, az eddig érkezett jelentések szerint nem esett kár. — Ugyanerről a veszedelemtől tudósítóink még ezeket írják a »Zemplén«-nek: *Tavarnán és Hegedűsfalván* ez évi júl. hó 30-án roppant felhőszakadás volt. Tavarnán az uradalmi parkban nagy kárt tett. A törvényhatósági közúton, hol kötélig ért a rohanó ár, a 8. sz. híd és a már legnagyobb részében kiszálltva volt kavics-garmadákat elsodorta, Hegedűsfalván a korcsmaépület romba döntötte és a gazdasági épületek közül többeket elvitt — Egy asszony és egy fiú, akik a zivatar ellen egy csürben kerestek menedéket, súlyosan megsebesültek, mert a tető rájuk szakadt. *Köporuba* község is siralmas képet nyújt a felhőszakadás után. Több ház alámosva, egy pár ledöntve, az utcáján szerte-szét hever a sok épületfa. A gabona-keresztek, kévék, markok, gerendák, tövestül kitépott fák gyufaszálakként kavargottak a levegőben. A kukurica, ugyszintén a lábán álló termés és a rétek, melyek gyönyörü sarjuval kecsgettettek, beiszapolta, sőt kavicscsal behordva, semmivé lettek. *Szedlicske, Tavarna T. Polyanka, Stefanócs, Hegedűsfalva és a többi szomszédos községek, melyeknek határát a két óra hosszág tartott s végső enyészettel fenyegetett vihar és felhőszakadás a siralom völgyévé tette, elvesztették kezeik munkájának összes gyümölcsét.*

(Jótékony célú táncmulatság.) Mező-Laborcon, írja levelezőnk, ebben az évben most már a harmadik kitünően sikerült táncmulatságot tartották. A buzgó és dicséretreméltó rendezőség még a gondolatát is igyekezett kitalálni a mulatóknak. Táncos volt »quantum satis« s a leányok és fiatal asszonyok másnap reggel 7 óráig folyvást táncoltak s e mellett közbe-közbe a garde dame-ok, a mamák is eleget táncolhattak, ha akartak, oly kitartók voltak a rendezők. A tiszta jövedelmet, mint halljuk, az állami iskola gyarapítására szánták. A szépek névsora tájékoztat nyujthat, mily nagyszámu, változatos és intelligens közönség volt együtt. Ez, valamint a siker legyen a lelkes rendezők erkölcsi jutalma s buzdításul csak annyit mondhatunk: *Hogy volt?! hogy volt?! Da capo!* — Jelenvoltak; Berger Gáborné, Bistey Antalné, Bistey Ilonka és Margit (Radvány); Boros Emilia (Vidrány), Cseh Istvánné és Cseh Szeréna Dangelmayer Olga (Csebinye), Deák Bernardné (Boró), Durcsinszky Gizike (Papina), Glosz Nándorné és Glosz Paula (Homonna), Goocs Józsefné (Virava), Hladonik Jánosné, Homicskó Pálné, Homicsko Nadya és Sándorka (Csertész), Horák Olga, Kiss Istvánné, Kovaliczky Irén (Béla), Makay Szerén, öz. Mészáros Gyuláné, Mirka Károlyné, Passuth Ödönné (Budapest), Petrasovics Antalné (Csabalóc), Petrasovics Elekné (Csukalóc), Podhajeczky Antalné és Podhajeczky Gizella (Világ), Rév Ilonka (Szeged), Rév Józsefné (Miskolc) Rév Ödönné (Homonna), Rojkovics Andrásné, Rokiczky Anna (Csebinye), Sárkány Róza, öz. Szmoligovics Gyuláné, Szvoboda Johanna, Vogler Zenóné és Vogler Margit (Csebinye) Wattay Róza (Munkács) stb., stb. De ki győzné a jelenvoltakat mind elősorolni? r. l.

(Önkényes felmagasztalás.) *Deregyő* község-ből írja tudósítónk: Kórka József, 16 éves cipészinas, kis korában élénk, vidám gyermek volt. El-eljárt az apró társával a porban. Ha ezt a mulatságot megunta, kiment a mezőre, ólálkodott a hímes lepkékre és a zöld kabócákra. De hát az idő kerül-fordul és ezzel a gyermek sorsa is más irányt vesz. Igy lön, hogy Kórka Józsi is beleke-rült az iskolába és bőségesen szedegette a kör-möst. Ettől az időponttól kezdődik tragikum. Az ezelőtt élt gondatlan Józsiól gondolkodó József lett. Sokszor eltűnődött azon a kiállhatatlan, ripacsos témán, hogy mily szürke ostobaság is az a gyermek? Megizlettetik vele előbb az édességet, az arany szabadságot, azután minden átmenet nélkül ürmöt itatnak vele és kozák módra akaráták bekélyőba verik. Addig-addig tündött ezen, hogy e közt a lelki funkciója között csiz-madia-mulhelybe került. A cipészinasok tudvalevő-leg szellemesebb lélekben, vidámak kedélyben, ügyesek tetben — kamasz-korukig. Ekkor azonban bizonyos butaság pókhállozza be agyvelejükét, kedélyükre pedig nedves melankólia borul. Igy történt, hogy Kórka József is addig húzta a kaptafára a bőrt, hogy utóljára e napokban magát is felhúzza egy nadrágszíjra. De haj! a sors kegyetlen! Megmentette kegyeltjét, mert a szijat egy öreg asszony levágta és Kórka József evvel a művelettel ismét a csirizes tál mellé pottyant. Most újra húzza a kaptafára a bőrt, keni felségesen

a csirizt, és dalolja travesztálva a nótát: »Minek is van csizmadja e világon?!!«

(Egyházi anyakönyvi mizériák.) Hogy milyen pontos volt eddig az anyakönyvvezetés, azt élén-ken illusztrálják az előtűnt fekvő adatok, amint következnek. Egy és ugyanazon anyakönyvvezető egy és ugyanazon esetről rövid időközökben há-rom rendbeli okmányt állított ki, melyek tanu-sága szerint: Kovács János és Dulya Anna szü-léktől 1870. évi december 29-én született *Lissakov-szki* István nevé fia; ugyanazoktól a szüléktől származott 1872. évi febr. hó 4-én Kovács István, — 1875. ápril 4-én ismét megszületett ez a Kovács István, aki egy jelenleg is élőknek állított személy. Kérdés: ki legyen hát az igazi szülött voltaképen, és mikor is jött hát a világra? — Vagy itt van a másik eset: *Singer* Moricnak és *Rubin* Pepinek született két fia, u. m. *Singer* Samu 1869. február 8-án és *Singer* Ferenc 1870. szeptember hó 14-én. Ugyanaz az anyakönyvvezető, aki ezt így mutatta ki, néhány év múlva így állította ki megint ugyan-azt a születési bizonyítványt: Atyja *Singer* Mo-ric, anyja *Grünfeld* Perl, két fia: *Singer Rubin* szül. 1870. szept. 3. és *Singer* Ferenc szül. 1872. aug. 11. Hát ezek közül melyik az egyik, és melyik a másik?

(Tüzek.) A múlt hó 27-én éjjel 11 óra táj-ban *Quitt* Rezső vasuti gyári tisztviselő, klastrom-téri 792. sz. házban levő lakásának utcai szobá-jában, mikor ott senki nem volt, az asztalra tett petroleumlámpa fölrobbant és a kiömlő petrole-omtól már az asztal és egyéb butorok is égni kezdtek. Szerencsére a ház előtt menők a tüzet észrevették s azok közül *Dörr* Ferenc, gyári munkás, dicséretreméltó bátorsággal a bevert aklakon a szobába ugrott s az ágyról felkapott paplannal és vankosokkal a tüzet elfojtotta. — *Dubay* István asztalos Kazinczy-utcai házának udvarán pedig jul. 28-án, eddig ki nem derített okból, a faládák forgács és szalma közt támadt tűz; mielőtt azon-ban nagyobb baj támadt volna ezt is szerencsére beoltották. — *Tokajból* írják nekünk: Folyó hó 1-én, kevéssel 12 óra előtt, vészharangok kongása figyelmeztette a lakosságot, hogy »tűz van!« A Gyulay-utcán két lakóház állott lángban. Az újon-nan szervezkedett tűzoltó-testület, élén *Kudász* főparancsnokkal, az oltás körül dicséretes buzgó-ságot fejtett ki, mert a sűrű házak között a nagy szárazság dacára is meggátolta a tűz továbbterje-dését. A tűz, úgy látszik, gyújtogatás műve volt, mert egy szomszédos háznak kigyuló-félen volt padlásán, a széna között, gyékénybe tekert eleven szenet találtak, mely már-már lobbolt vetett. A vizsgálatot nagy erőfeszítéssel folytatják.

(Szerencsétlenül járt gyógyszerész.) Több fővárosi lap közölte Debreczenyi Lajos tornai gyó-gyész-tulajdonos földinknek szomorú esetét, ki tűzijáték készítése közben olyan szerencsétlenül járt, hogy a gyulós anyag felrobbant és ennek követ-keztén jobb karját összeégette. Azt is közölték a lapok, hogy *Debreczenyi* a szenvedett sebek követ-keztében meghalt. A halál híre nem felel meg a valóságnak. Biztos forrásból nyert értesüle-sünk szerint fájdalom, annyi igaz, hogy a kassai köz-kórházban, hová ápolás végett szállították, *Debreczenyinek* alsó jobbkarját, az égett sebek elmerge-sedése következtében, amputálni kellett.

(Uj rabbi.) A varanai izr. hitközség, harmad-félvi várakozás után, f. évi jul. hó 31-én választott rabbit. Az illető *Veschler* Soma, mezőkövesdi volt rabbi, derék és művelt magyar ember hírében áll. r. l.

(Vajdácskai bűbajos.) *Karosi* Erzsébjé vajdácskai 14 éves leánynak a nagy szárazságban elrepedt a sarka és fájni kezdett. Ugyanott *Bodnár* András-nának támadt valami kelevény-téle a keze szarán, az is igen utána vetett. Hallván ezt *V. Mária*, ki hajdanában a bábaasszony iskolájában tanulta a bü-bájós tudományt, nosza orvosi (?) szolgálatát az előbb említett pácienseknek is felajánlotta. Sebekre nézve az a véleménye, hogy azokat egyáltalán ki kell vágni. Az ő kappanózó bicskájára tekintetben tul tesz a híres pesti doktorok peneculusán is. Most is kivágta hát a sebet az egyiknek a lábán, a másiknak a kezén. Hanem ezuttal nem a leg-nagyobb szerencsével, mert az illetők csakhogy végképp el nem nyomorodtak. Fájdalom, hogy a közegészségi ügyek ellenőrzésére s az eféle ku-ruzslások bejelentésére közegek nincsenek; s ha a lelkész vagy a tanító felszólal is: a népbolondítók ellentmondanak, s hangoztatják, hogy a kuruzsló és kotyvadéka többet ér az orvosnál és patí-kánál. r. l.

(Csuda — Leleszen.) Lapunk múlt számában olvasták a leleszi csuda(?) történetét, ugy, amint azt a »Zemplén«-nek megírták. A »Csuda Leleszen« c. közleményre most *Csiphés* János leleszi rk. ta-nítótól hosszabb *cáfolatot* kaptunk, mely ma egy heti közleményünk lényegben megerősíti, — amikben mégis eltér, a következők: a) hogy a csuda-jelenés színhelye nem Diószeg, hanem *Mo-gyórszeg*, — b) hogy eszeágában sem volt és nincs is a népek, hogy *Mogyórszegre* bucsu-járást rendezzen, — c) következőleg nem felel meg a valóságnak, hogy az említett *Arkád* nevű franciskánus barát fanatizálta volna a hiszékeny

népet, — d) a népnevelés országa Leleszre bizo-nyosan eljött már, legalább is oly arányban, mint elment a levelező urak községeibe.

(A vihar-proféta nyilatkozik.) *Faló* Rudolf a folyó év második felére e napokban tette nyil-vánossá prognózisát. E szerint az augusztus hó esős és hűvös lesz és csak a hó vége felé fog a hőmérséklet kissé emelkedni. A szeptember me-leg lesz. Októberben rendes lesz az időjárás, sok csapadékkal, bár nem annyival, mint a múlt év-ben. A november hónapot hőesések fogják meg-kezdeni és befejezni. A hó közepén azonban enyhe idő lesz. Decemberben éppen fordított lesz a sor-rend. Meleg idővel fog kezdődni és végződni, a második héten azonban eső lesz, míg a harmadik héten havazni fog. Elsőrendű kritikus napok: augusztus 20-ika, szeptember 18-ika és október 18-ika, amikor napfogyatkozás is lesz. Ez időtájt, különben, ráadásul földrengések is várhatók.

(Babonázó cigányasszony sorsa.) Drapák Mari, Vásárhelyről Ujhelybe szakadt fiatal cigány-asszony, mint mosónő adta be magát sok helyre és különösen a cselédség körében tett nagy klien-turára szert. Amde a mosás csak firma volt, mert Drapák Mari szerfölött nagy mértékben örökölvén fájának minden furfangját, azzal szedte rá a szerel-metes leányzókat, hogy, a csakis kizárólag ő általa ismert titkos módon és szerekekkel, kinek szeretőt, kinek férjét szerez, vagy a meglévő Rómeó szerel-mének hűségét biztosítja örök időkre. Igy aztan hitetgetve, csalogatva többeket, köztük intelligen-sebb hölgyeket is, alaposan becsapott, kicsalván tőlük annyi pénzt és ruhaneműt, amennyit csak tudott. Végtere azonban a rendőrség megneszeltte a titkos üzemeket hamarosan nyakon csipte és véget vetett a mulatságnak azzal, hogy Drapák Marit illetőségi községébe toloncoltatta.

(Összevert házigaзда) Bacsó Mihály nap-szamos a Széphalom-utcán Sprenz János gubás-mester házában lakott feleségével. És mert mind-ketten italos emberek voltak, az amolyan apróbb fajta »Ereszd a hajam« — napirenden lévő család-i fűszer vala Bacsó uram házában. Ma egy hete virradóra ismét összezüdültek, ugy, hogy a házi-gazda is közbelépett és az asszonynak fogta párt-ját. Emiatt Bacsó földühödött, Sprenzre támadt és a kezeügyébe akadt doronggal ugy agyba-főbe verte, hogy mint súlyosan sérültet kórházba kellett szállítani. Bacsó a rendőrség elfogta.

(A Tiszába fűlt.) Dobrovolszky Károly tokaji borbélynak az inasa f. hó 1-én másodmagával, a kora hajnali órákban, a Tiszára ment fürdeni. Úszás közben, hihetőleg, mert görcsök lepték meg, két-ségbeesetten kezdett kiáltozni segítségért, s eköz-ben, a paron állók szemelattára, kik nem mehettek segítségére, elmerült. Holttestét eddig nem találták meg. r. l.

(Gyümölcsborgyártók figyelme.) A föld-mivelésügyi kir. miniszter, hogy a gyümölcsöknek borra és szeszszé feldolgozását elősegítse, még e hó folyamán 10 darab alabor-malmot és sajót, úgyszintén 3 szesz-kazánt bocsat a gyümölcster-melők rendelkezésére. Azok, akik akar sajót, akar szesz-kazánt akarnak kölcsön venni, 50 kros bé-lyeggel ellátott folyamodással már most intézhet-nek kérelmet a miniszterhez.

(Szülők figyelme.) Két, jó családból való iskolás gyermeket teljes ellátás végett elfogad *Lenkei Mihályné* S.-A.-Ujhelyt Kossuth-utca 1601. sz. alatt.

(A debreczeni »Bika« szálló) új bérlője *Tatár* Gusztáv lett, aki a szállót most pazar fényvel ugy rendezte be, hogy a vidéken ritkítja párját. Az utazó közönség figyelmét felhívjuk lapunk mai számában közölt hirdetésére.

(Egy művelt leány) ki több évig már na-gyobb háztartást vezetett, házvezetőnői, illetve gaz-dasszonyi állást keres. Cim a kiadóhivatalban meg tudható.

(Két, esetleg három) gimnáziumi ifju teljes ellátást nyerhet egy tisztességes izr. családnál. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

(Egy tanuló) fölvetetik *Bánócsy* Kálmán pék-üzletében S.-A.-Ujhelyt.

Irodalom.

»Boldog éjjel« című, a világhírű Waldtenfel legújabb elragadó szép dalkeringőjét rendkívül poltikus szép szöveggel tartalmazza a *Zenélő* Magyarország augusztus elsei 15-ik száma. Ily zeneműkincs, mint ez nem egyhamar jelenik meg a zeneműpiacon s ki i fűtal előfizet a *Zenélő* Magyarországra, ezzel még 60 oldal a legválogatottabb s a saison legkiválóbb termékeit kapja meg a negyedévben megjelenő 6 fűzetben. E szám még egy snájdig indulót Bodendorfer Géza, »Pilis-csabai tácorba« címmel tartalmaz. Előfizetheti negyedévre 6 tíz oldalos fűzetre összesen 60 oldalra i fűtal a »Zenélő Magyarország« kiadóhivatalánál, Budapest Csongor-utca 62. a., honnan mutatványsszámot bárkinek készséggel küldenek.

Adomák Mátyás királyról. A maga nemében pártatlan könyv jelent meg Sződi S. könyvkereskedő kiadásában Kar-cagon, Boross Vilmos az ismertevű író és fővárosi lapszer-kesztő az ő könyved, népies tollalval írt s a nagy Hunyady Mátyásra vonatkozó adomáit és rendkívül érdekes történeti apró-ságait összegyűjtötte és az alább említett kiadó utján könyv-piacra bocsatotta. A könyv gazdag gyűjtemény a Mátyás királyról eddig megjelent adomáknak és apró történeti dolgoknak is, s nem hiszünk, hogy volna olyan olvasni szerető magyar

család, mely ezt a becses könyvet meg ne szerezne. Különösen alkalmi ajándéknak és a tanuló ifjuság részére jutalom-könyvnek igen alkalmas. Külső kiállítására a kiadó nagy gondot fordított s becsületére válik a vidéki könyvnyomató iparnak.

A »Vasárnapi Ujság« július 28-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Sztambulov temetése után.« Strausz Adolfól. — »Bolgár drámák.« — »Bordale Sztambulov István költeménye, fordította Strausz Adolf. — »Sokszor nagyon nehéz.« Költemény G. Diószeghy Mórtól. — »Regénytár.« Klára naplójából. Elbeszélés, Irta Györfkönyi Károly. (Goró Lajos rajzával); »Antifer mester csodálatos kalandjai.« Verne Gyula új regénye, franciából fordította Huszár Imre. (Az eredeti francia kiadás illusztrációval.) — »Egyiptomi utazásomból.« Irta Latinovics Géza. — »Képek Szófiából.« (Képekkel: 1. Tisztai temetés Szófiában a fejedelem és udvar jelenlétében; 2. A fejedelemszóny és Boris trónörökös; 3. Klement metropolita; 4. A temető, a hol Sztambulov sirja van; 5. A Sztambulov boulevard, stb.) — »Nemzetközi családok.« — »Zboró.« (Háry Gyula rajzával); Kiss Áron dr.-tól. — »Faust, a híres boszorkánymester.« — »Barna Ferdinánd.« (Arcképpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyesületek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetése negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságokkal« együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatlatában (Budapest, egyetem-u. 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplaps«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre csak 1 ft 20 kr.

Egyesületi élet.

A bodrog-keresztúri ev. ref. egyház templom-javítási alapja javára rendezett nyári táncvigalom alkalmából utólagosan nagytiszteletű Varga Márton, tokaji evang. lelkész ur, 2 forintot adományozott. Fogadja a nagytiszteletű lelkész ur hálás köszönését az evang. ref. egyháznak.

Nyilvános számadás.

A városi kisdedóvó növendékei részére az Abonyi-féle kerthelyiségben f. évi július 28-án rendezett ünnepség alkalmával rendes belépő-díjakból és felülfizetésekből befolyt: 133 korona kiadás volt: 70 korona

Maradt tiszta jövedelem: 63 korona, mely összeg a helybeli takarékpénztárba kamatozás végett a 1908. sz. könyvecskébe és a kitűzött célra elhelyeztetett.

Felülfizettek 3—3 koronát: N. N., özv. Háber Gyuláné, Juhász Jenő és Zettin Ignác; 2—2 kor.: Gortvay Aladár és Tatarkó István; 1—1 koronát: Barthos József, Behyna Miklós, Behyna Kálmán, Beregszász Pál, Bokor József, Gáthy Géza, Géczy János, Hleba István, Matolai Etele, Muzsik Ferenc, Nagy Gyula, Nemes Lajos, Ocskay Józsefné, Spang Jánosné, Székely Imre, Szepesi Arnold dr., Toma Mihály, Valyi Bertalan és Vass József — végre utólagosan befizettek 2—2 koronát: Dongó Gy. Géza, Klein Tivadar, Pekáry Gynla és 1 kor. Szentgyörgyi Vilmos.

Fogadják a nemeslelkű adakozók úgy magam, valamint a kisdedek nevében hálás köszönőmetet. S.-A.-Ujhely, 1895, július 28-án.

Sztanykovszky Sándorné.

sz. Juhay Berta v. óvónő.

Nyilvános számadás.

A »s.-a.-ujhelyi polg. olvasókör« választmánya a körnek f. évi június 30-án, a »Torzsás«-on tartott nyári mulatságára vonatkozó számadását felülvizsgálván, azokat helyesnek és rendben levőknek találta. A számadás szerint volt a

Bevétel 235 ft. 57 kr. Kiadás 132 ft. 02 rk.

Tiszta jövedelemnek maradt: 103 ft. 55 kr. Felülfizettek: 6 ftot: Hornyay Béla dr. — 5—5 ftot: Buday Ákos, Póányi Gyula, Schön Vilmos dr. — 3—3 ftot: Juhász Jenő és Barthos József, — 2 ftot: Ambrózy Nándor, — 1—1 ftot: Blumenstein Armin, Schön Andor, Walter László, Nagy Jenő, Korinkó János, Tomasovszky Lajos, Rosenberg Bernát dr., Ligeti Bertalan, Móré Dániel, Özv. Löcherer Tamásné, Ligeti Ignác, Bodecky Ede, Dókus Gyula, Diószeghy János, Horváth József, Klein Tivadar, Zombory Zoltán, Pekáry Gyula, Sárospataky József, Philipp Alfréd, Csapó Lajos, N. N. Szentgyörgyi Vilmos, Somogyi Bertalan, Szőlősi Artur, Mattyasovszky Kálmán, Kiss Ödön, Mráz Agoston, Rosenthal Sándor dr., Mattered Andor, Szücs Jenő, Bánóczy Kálmán és Kasztner János.

A választmány ezuttal nem mulaszthatja el, hogy egy a mulatságon résztvevő közönségnek, mint a felülfizetőknek és rendezőknek nagy köszönését ki ne fejezze meleg támogatásukért; különösen pedig kötelességének tartja köszönését kifejezni azoknak a hölgyeknek, névszerint: Adriányi Sárika, Korinkó Ilona, Ligeti Ana, Ligeti Irén, Póányi Rózsa, Tomasovszky Anna és Tomcsányi Gizella kisasszonyoknak, kik a virág-árusok szerepét voltak szívesek magukra vállalni és a bevételt ily módon is jelentékeny összeggel gyarapítani.

S.-A. Ujhely 1895, augusztus 1.

Póányi Gyula ok. alelnök. Hornyay Béla dr. ok. elnök. Schwelger Áron ok. pénztáros. Kende Antal ok. jegyző.

Tanügy.

A sárospataki állami tanítóképző-intézetben az 1895/96. tanév szept. 1-én veszi kezdetét. Szept. 2-án tartatnak a javító- és felvételi vizsgálatok szept. 4-én lesz a tanév ünnepies megnyitása. Az I. osztályba felvételtnek oly éptestű növendékek, kik 15-ik életévüket betöltötték s a középiskola IV. osztályát sikeresen bevégezték, vagy helyett felvételi vizsgálatot állanak a magyar nyelvből, földrajzból, történelemből és számtanból. A felvételt kérő folyamodások aug. 20-ig nyújandók be a tanítóképző-intézet igazgatói hivatalában. Mellék-lendők: a) k-resztlevél, b) iskolai, c) orvosi bizonyítvány. d) Akik a jótéteményes helyek egyikét óhajtják elnyerni, azok szegénységi bizonyítványt mellékeljenek. A jótéteményes helyek: a) teljes ingyenes ellátás, b) vagy helyett 6 ft havi segedelem, c) ingyen lakás élvezetével vannak egybe-kötve. A folyamodók aug. 31-ig értesíteni fognak, hogy felvételre e vagy sem? Sárospatka, 1895. jul. 29. Dezső Lajos tkp. igazgató.

CSARNOK.

Dedósok mulatsága.

S.-a.-Ujhely, 1895. jul. 28.

A kisdedóvók és a velük rokon intézetek az ujkor azon intézményei közé tartoznak, melyek nemcsak a pusztá humanizmus szolgálatában állanak, hanem egyszersmind a nemzetgazdák, sőt nálunk, Magyarországon, a nemzeti politika szempontjából is igen fontos szerepet vannak hivatva betölteni.

Első és legfőbb céljuk mégis az, hogy az embert legzsengőbb korában vegyék védőszárnyaik alá akkor, mikor a szülei ház kellő oltalmat és és védelmet nem tud nyújtani a gyermeket annyl oldalról fenyegető veszedelem ellenében. De az-alatt is, míg az élet gondjainak szolgáló szülék terhein könnyitenek, a szülék legelső kötelességét és legnehezebb feladatát, a nevelést is, nagy részben a maguk feladatává teszik.

Ha csak egyszer is meglátogatta valaki a kisdedek ily gyűlöhelyét és megfigyelte az itt nyugvólódók közt uralkodó rendet és figyelmet, és azt, mikor tanulmányaikról számot adtak: láthatta, hogy mennyi magvát hinti el a hivatott óvónó a jónak, a szépnek, a helyesnek a kisdedek fogékony lelkében. Mily táplálékot nyer itten a gyermekek munkaösztona, mely leginkább az építésben, rombolásban és játékban nyilvánul? Mint tesznek ugyanekkor szert a kisdedek okszerű vezetés mellett némi ügyességre és mint kezd plántálódni beléjük a csinoság iránt való érzék? Az illem-szabályoknak legelemibb és legsarkalatosabb elveit, az egymás iránt tartozó előzetkenységet is itt van igazán módjukban legelőször elsajátítani. Vagyis számtalan belső és külső ok teszi kívánatossá, hogy a kisdedóvás eszméjét lehetőleg pártoljuk és támogassuk.

De hagyjuk az elmélkedés komoly terét és keressük fel azt a vig sereget, amely zászlósan bokréttáson éppen most érkezett meg a községi kisdedóvóból vig muzsikaszó mellett az Abonyi-féle kerthelyiségbe és a nyitott táncteremben körben elhelyezkedve még csak a felügyelő bizottság elnökére várakozik, mert Nemes Lajos, kir. tanácsos, tanfelügyelő, Beregszász István s.-tanfelügyelő és Értel Heribert tanf. tollnok kíséretében szokott pontossággal már megérkezett. De im! most jön meg Hornyay Béla dr, is, az árvák és dedósok ügyének buzgó támogatója. A kis sereg Isten hostá-va! üdvözl. Majd egy kis leányka áll elő és szép szavakkal köszönti a jelenvöltoakat.

Ezután az óvónéni kérdi tőlük: — No gyermekek, ki tud verset mondani, de hangosan? Az képet kap!

Jelentkezik erre a sok gyerek. De rendnek muszáj lenni, hát szólít maga a néni. Érdekes az a sok különböző, hamisítatlan gyermekarc, amint tulajdonosa egy-egy verset gesztusok és mimika kíséretében elszaval. Mily vonzó, mily kedvesek azok az ártatlan, a naivitás igazi jellegét magán viselő csengő-bongó versikék, amelyek csakugy zengenek, néha pattognak a kisdedek piciny ajkairól! Egyik a kacsáról, a másik a kormos cicáról, a harmadik arról a bizonyos lőről, melyet maga is tud fűzfából csinálni, mond egy-egy versikét. Ismét előáll egy, aki biztatja a pajtását a katonáskodásra, amelynél gombóccal lövöldöznek stb. De legérdekesebb volt az a szoknyás gyerek, a melyikről csak akkor tudtuk meg, hogy fiu, mikor reákezdte erőteljes fuhangon az ő versét, amely úgy végződött, hogy:

»Jaj annak, aki a magyart bántja! És megtoldta azzal, ami bizonyára nincs meg az eredetiben, hogy:

»Azt meglövöm kardpuskával!« — miközben egész öklelvel fenyegetőzött, még akkor is, mikor már nem is kellett, egyszersmind pedig erősen leste, hogy kap-e hát ő képet a nénitől stentori hangon (már hogy amint egy gyermekből kitelik) mondott szavaiatért?!

De lett is erre kacagás, tetszésnyilatkozat és éljenzés! A nemzeti érzületből származó felbuzdulásnak ilyen erőteljes nyilatkozata egy krumpli-nagyságu gyermeknél tetszhetett is!

Verselés után jöttek az énekes játékok közé-közbe beszélgetésekkel, melyek a jelenvöltoket nemcsak szórakoztatták, hanem meggyőzték arról is, hogy az annyi különböző természetű és tehetségű gyermek együttlétében oly szükséges figyelem létrehozására és tapintatos fentartására Stan-kovszkyne-Fuhay Berta óvónőnek nagy gondot és sok fáradságot kellett fordítania. Csatlakozunk tehát mi is ahhoz az elismeréshez és dicsérethez, aminek Nemes Lajos kir. tanfelügyelő az ünnep-séget záró beszédében kifejezést adott és sajnálattal említjük meg mi is, hogy a város elöljáró-sága részéről hivatalosan senki sem jelent meg. Eleinte az ott levő közönség sem volt igen nagy, minek oka egyrészt a délutáni órákban urakodó nagy hőség, másrészt a dolog új volta is lehetett; de az esti órákban a közönség már annyira megszaporodott, hogy a kisdedek mulatságából a nagyok mulatsága lett.

Miután a kisdedek produkcióikat elvégezték, uszonához ültek.

Nagy pohár kávé, kifli, cukrász-sütemény és gyümölcs jutott mindeniknek osztályrészüli és megtörtént itt is, amint az a nagyoknál is történni szokott, hogy lakmározás közben »fokozódott az animó.« De nem történt meg, és ez dicséretükre legyen mondva a kicsinyeknek, ami a nagyoknál elmaradhatatlan és folyton ismétlődő öreg hiba, hogy valamelyik kisdednek eszébe jutott volna — dikciósni.

Asztalbontás után ráhuzott a gyári banda (már ahogyan fuó hangszerekkel lehet ráhuzni.) erre aztán a kisdedek is összefogóztak, kiki azzal, akivel éppen neki tetszett és ugráltak és forgo-lódtak, meg felbuktak egymás örömére, a nagyok gyönyörűségére.

De mert mindennek, a minék kezdete van, vége szokott lenni: az ártatlan kis mulatságnak is este felé vége szakadt. Kezet csókolva a jó néniinek szüleik kíséretében haza mentek a kicsi-nyek, hogy pár hét múlva újra találkozzanak — még pedig a kisdedóvónak barátságos falai között.

K-e A-1.

Vármegyei Hivatalos Rész.

194/95. e. sz. Zemplén-vármegye alispánjától.

Mindazon községek, melyek a »Zem-plén« hivatalos lap előfizetői díjával hátr-alékban vannak, ezennel megintetnek, hogy ebbeli tartozásukat kiegyenlíteni ne késse-nek; mert ellenkező esetben ellenükben a végrehajtást is elrendelem.

S.-A.-Ujhely, 1895. évi jul. 29.

Matolai Etele,

alispán.

15132. szám. T. Zemplén. vármegye alispánjától.

A 10 járási főszolgabíróknak.

Győr városából más törvényhatóságok terü-letére irányítandó sertésszállítmányok ügyében 49313 szám alatt kelt földmívelésügyi ministeri intézvénnyel másolatban tudomásvétel, alkalmazko-dás és minél szélesebb körben leendő sürgős közhírrététel végett kiadom.

Másolat

Földmívelésügyi m. kir. ministertől 49313j VII/b szám. Valamennyi törvényhatóságnak. Tu-domásvétel és minél szélesebb körben való sür-gős közzététel végett értesitem a törvényhatóságot, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint Győr város polgármesterének f. évi július hó 13-án 1114 sz. a. kelt felterjesztése szerint a Győr városi összes sertésszállások az ottani m. kir. állategész-ségügyi hivatal felügyelete alá helyzetettek meg-engedetett, hogy azonnali levágása iránt egészsé-ges sertések Győr városból más törvényhatósá-gokba vasuton külön engedély nélkül elszállítat-hassanak. Megjegyzem azonban, hogy a sertések elszállítása csak azon esetben eszközölhető, ha rendeltetési helyük törvényhatóságának első köz-tisztviselője a győri kir. állategész-ségügyi hivatal főnöke, vagy helyettesének esetről-esetre a fél költségére hozzáintézett távirati kérdésére, mely-nek a feladó és címzett nevét, valamint a levá-gásra szánt sertések rendeltetési helyét és pontos darab számát is tartalmaznia kell, a sertés szállít-ás ellen észrevétel nem tesz. Egyuttal megeng-edem, hogy Győrből azonnali levágása iránt egészséges sertések a székes főváros ferencvárosi rendező pályaudvarának petroleum raktár rako-dójára, a székes főváros polgármesterének meg-kerdeztése nélkül, szállíthatassanak. A rendeltetési helyre való megérkezéskor a sertések a vágó-hidakra lófogatokon szállítandók, e lófogatok min-den szállítás után tertőtlenítendőek és a szállítmá-nyok érkezéséről a fél szükségére a törvényhatóság

első tisztviselője által a vasuti állomás főnök is táviratilag értesítendő. Budapesten 1895 évi július hó 21-én. a miniszter megbízásából: Liptay sk.

Másolat.

13861. számhoz.

A Torontál-vármegyei községi és körjegyzői szak-tanfolyam szabályzatainak rövid kivonata.

(Folyt. és vége.)

VIII. Vizsgálat. Bizonyítvány.

A tanfolyamon két vizsga tartatik; egyik a félév végén, az ezen vizsgán kielégítő készütséget nem tanúsított hallgató a következő félév első hava végén új vizsgát tartozik kiállani, s ha kétszültségének semmi jelét nem adja, a tanfolyamról eltávolítható. A másik vizsga az év végén tartatik. Ezen vizsgát írásbeli és szóbeli.

Az írásbeli vizsga a gyakorlati közigazgatás köréből vett valamely kérdésre adandó írásbeli indokolt feleletből, vagy egyes községi közigazgatási eset írásbeli elintézéséből áll.

A jelölt, ha három feladvány közül legalább kettőt kielégítőleg meg nem fejtett, szóbeli vizsgára rendszerint nem bocsátható, az előadói kar együttes megállapodása esetén azonban ettől eltérni lehet.

Az írásbeli vizsga, melynek időtartama minden egyes hallgatóra nézve legalább egy fél óra, nyilvánosan tartatik s az írásbeli feladatok megvitatásával veszi kezdetét azon kívül a hallgatókhoz minden egyes tárgyból legalább egy kérdés intéztek.

A szóbeli vizsgálaton minden tárgyból ismételésre utasított egyén csakis a tanfolyam újabb 1 évi halgatása után bocsáttatik ismételt vizsgálat-tételre.

A szóbeli vizsgálaton egy vagy több tárgyból visszavetett hallgatónak újabb részleges vizsgálatra 3, illetve 6 havi határidő tűzhető ki.

Az ismételt vizsgálat teljes sikertelensége esetén a hallgató újabb vizsgálatra nem bocsátható; de ha csak egyes tárgyakból találatot készü-letlennek ez esetben csupán ezen tárgyak ismét-lésére vethető vissza.

A tanév végén letett vizsgáért 25 ft vizsgadíj fizetendő.

A ki a kitűzött vizsgálati határidőt indo-kolatlanul elmulasztja, befizetett vizsgadíját elveszti.

A tanév végén letett vizsgáról bizonyítvány állítatik ki.

A bizonyítványban csak is az eredmény, vagyis az egyszerűen, illetőleg kitüntetéssel történt minősítés ténye jelentetik ki.

A bizonyítványt az igazgató és a vizsgáló bizottság mindenik tagja aláírja s a tanfolyam pecsétjével láttatik el.

IX. Fegyelmissabályok.

Az előadásokat minden hallgató hallgatni köteles.

A tanfolyamhallgatók polgári viszonyaiban, valamint közfenyítés alá tartozó cselekményeikre nézve a köztörvényeknek és hatóságoknak, tanfo-lyami magaviseletükre nézve pedig a tanfolyami rendeletek és fegyelmi szabályoknak s a tanfolyam-hatóságának vannak alárendelve.

A tanfolyami hallgatók illedelmes magavise-letre és a fennálló törvényeknek vagy a tanfolyam igazgatósága által e célra kibocsátott külön ren-deleteinek megtartására köteleztek.

Azok, kik ezek ellen vétének, különösen kik a tanfolyami rendet és csendet feltűnően háborítják, vagy a tanfolyamra szolgáló intézményeket, tanesz-közöket és gyűjteményeket megkárosítják; kik folytonos hanyagság vagy illetlen magaviselet, erkölestelen vagy boszantást gerjesztő tények által közbotrányul szolgálnak, kik az előadókat vagy saját társaikat megsértik, kihágásuk mértékéhez képest fegyelmi eljárás alá vonatnak.

Ha valamely hallgató bármely közhatalóság vagy bíróság által vizsgálat alá vonatnék, a hozott határozat az illető törzskönyve lapján feljegyzendő, ezen felül ellene a fegyelmi eljárás is megindít-landó.

X. Szünidőkről.

A tanév I. és II. félévre oszlik. Amaz szept-ember hó 1-én kezdődik és január végével fejez-tetik ke, emez február 1-én kezdődik és június végeig tart.

Rendes szünetek:

a) Karácsonyi ünnepek december 23-tól január 2-ig bezárólag.

b) husvéti ünnepek, nagycsütörtöktől az ünep 3-ad napjáig.

XI. Könyvtár.

A jegyzői szaktanfolyam könyvtárát minden hallgató használhatja s ezen használatért a beira-táskor havonta 15 kr. vagyis egy tanévre összesen 1 ft 50 kr díjat tartozik fizetni.

A könyvtár tankönyvei a hallgatóknak ezek kérelmére a tanfolyam egész tartamára is kiadat-nak, oly tankönyveket, melyekből elegendő példány nincs, két három hallgató együttesen használhat.

A könyveket a könyvtári tisztséggel megbi-zott eladó tanártól lehet kikérni.

Mindenki felelősséggel tartozik a kivitt könyv-ért; az egyszeri használat által megvisselt könyvet tartozik az illető használó újra bekötetni illetve jókarba visszaállíttatni; a szétépett, egyszerű használat által hasznavehetetlen állapotba jutott könyvet pedig a könyvtárnak újra beszerezni vagy a bolti árát megtéríteni.

A tanfolyam egész tartalmára használat végett kivitt könyvek a tanfolyam záróvizsgáigkor a könyv-tárba beszolgáltatandók, mivel különben az illető végbizonyítványt nem kap.

XXII. A hallgatók magánmunkálkodása.

Mint gyakorlati iskola, megengedi, hogy hallgatói a tanáron kívül közhivataloknál (vármegye, pénzügyigazgatóság, városi kir. törvényszék, kir. járásbíró, kir. adóhivatal, szolgabíró, államépítészeti hivatal, kir. tanfelügyelő, egyéb pénzügyi hivatalok s állami kirendeltségek, pézintézetek s ügyvédek, körjegyző, alkalmazást vállaljanak, de a mely a tanulmány hátrányára nem történhet; ily alkalmazást azonban a tanfolyam nem közvetít, de akik a tanfolyamon jó előmenetelt tanúsítanak, szorgalom s magaviseletükben feltűnnek, azok alkalmaztatása érdekében a tanfolyam igazgatósága a közhatalóságoknál, az esetben ha üresedés van, közbelép.

Minden egyébre nézve felvilágosítást ad a tanfolyam igazgatósága.

Dánlel László, s. k., alispán, mint a tanfolyam igazgatója.

2221. k. i. sz. A gálszécsi járás főszolgabírájától.

Körözüény.

Közhirre teszem, hogy T.-Terebes községben folyó július hó 27-től egy odavetődött 3 éves veres-tarka gazdátlan üsző tartatik. Tulajdonosa a bírónál jelentkezzék.

Gálszécs, 1895. július 31.

Somosy, szolgabíró.

Bodzás-ujlaki körjegyzői hivataltól.

Körözüény.

Weisz Dávid bodzás-ujlaki lakos 5 éves fe-hér kanfaru tehene a nagyerdei legelőről aug. 1-én megszökött, megtalálójá tegyen jelentést a főszol-gabíronál vagy a tulajdonosnál B. Ujlakon.

B. Ujlak, 1895. aug. 2-án.

Stefancsik, körjegyző.

A szerkesztő postája.

P. S. urnak — Hban. Most félre tettük, de bővebb információ után feldolgozzuk a jövő számba.

F. J. urnak — Mikolcz. Nem éreztük magunkat indit-tatva arra, hogy az öre vonatkozó közleményt a B. M. K.-nek hozzánk beküldött számából reprodukáljuk. Ha van személyl vonatkozású mondanivalója, kibeszélheti magát a Nyilt-tér-ben, de, természetesen, ott is csak a tisztesség korlátain belül.

P. A. urnak — K.-Tarkány. Majd átolvassuk s közöljük önnel véleményünket.

P. M. Beérkezett az egyik is, a másik is, a harmadik is. Rendre meg fognak jelenni, — egy közülök a naptárban. Csak szives türelmet kérjük.

B. G. Köszönet a szives beleleegyezésért. A szóban lévő strófákat várjuk.

P. M. Meltóságunkon alul állónak tartottuk és tartjuk, hogy avval a „revolver-journal”-al, melyet katilinárius atomok hoztak létre és fognak elenyésztetni, összemérjük fegyvereinket. Jólal-val szolgálva; „Hullott már a mi fejünkre a dicsőítés arany virággóra és a rágalom „assa foetidája”. Amaz rosszabbaká, emez jobbakká nem tett bennünket, s maradtunk olyanok, mint voltunk és leszünk olyanok, mint vagyunk, — mert mi nem a körülmények, hanem az elvek szolgálatában állottunk és állunk. Ez a mi legitimitásunk. Aki a leckét nem tudja, az ne leckéztessen, — mert ahelyett, hogy tanitana, a maga tanulatlanságát árulja el.

G. S. Veleno. Levelet küldöttünk.

H. C. urnak — Sztántalva. Igen csinos népdalait, ha tetszésével találkozik, be fogjuk sorozni a „Zemlén” 1896. évi naptárba, mely már szerkesztés alá került.

Felelős szerkesztő:

D O N G Ó G Y. G É Z A.

Kiadó-tulajdonos: **Eblert Gyula.**

Hirdetések.

KIADÓ

a Rákóczy-utca 763. sz. ház,

(esetleg üzlethelyiségeknek is átalakítható)

folyó évi október hó 1-étől.

Értekezhetni aug. hó 15-étől

Özv. Dr. Erényi Jakabnénál.

Ugyanott különféle házibutorok eladók.

**A debreczeni „BIKA” szálloda
újjaalakítása.**

Tisztelettel tutatom a n. é. közönséggel, hogy a

debreczeni „Bika” szállodát,

mint bérlő átvettem s azt a legnagyobb kénye-lemmel diszes átalakítás után **ujjonnan rendez-tem be.**

Szállodai szobáimat

a budapesti „Panónia” mintájára angol rézágyak-kal láttam el.

Kávéházi éttermi

helyiségeimet **pazar fényvel** rendeztem be.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

A n. é. közönség pártfogását kérve marad-kiváló tisztelettel:

Tatár Gusztáv.

158. fón. 95. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Alólirt kir. járásbíró vezetője által ezen-közhirre tétetik, hogy a sztropkói kir. jbiróság hivatali- és fogházhelyiségeinek fűtésére 1895. évben szükséges 27 köbméter tüzifa szállításának biztosítása céljából 1895. évi **augusztus hó 17-ik napján d. e. 8 órakor** ezen kir. járásbíró hivatalos helyiségében nyilvános árlejtés fog tartatni.

Mely árlejtésre a vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy a feltételeket a hivatalos órák alatt a határnap előtt is megtudhatják.

Kir. járásbíró Sztropkón, 1895. július 27.

Nádas, kir. jbiró.

146. fón. 95. sz.

A varannói kir. jbirótl.

Hirdetmény.

A varannói kir. járásbíró közhirre teszi, hogy a vezetésére bizott varannói kir. jbirósági, irodai, és fogház helyiségeinek 1896. évi fűtésére szük-séges 63.06 köbméter kemény tüzifa biztosítása végett tartandó árlejtésre **folyó évi augusztus hó 26-nak d. e. 10 óráját** a kir. járásbíró hivatalos helyiségébe tüzte ki, mely határidőre a faszállításra vállalkozókat 20 ft bántpénzzel ellátva, megje-lenésre felhívja.

Kelt Varannón, a kir. járásbírósnál 1895. évi július hó 22-én.

Antalóczy,

kir. járásbíró.

Ad. 41/95 végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék 1895. évi 3603/v. sz. végzése következtében Dr. Reichard Salamon s.-a.-ujhelyi ügyvéd által képviselt Friedmann Testverek cég javára Friedmann Herman rohoz-nyiki lakos ellen 225 forint s járuléai erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 311 ft 02 krra becsült rőfös árukából álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. jbiróságnak 3588/p.95. sz. végzése folytán 225 forint tőkekövetelés ennek különböző lejáratok napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 46 ft 25 krran bíróság már megállapított költségei erejéig Homonnán Moskovics László kinevezett zárgondnok lakásán leendő eszközzésére 1895. évi **augusztus hó 5. napjának d. e. 8 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is elfognak adatni.

Kelt Homonnán, 1895. évi július hó 25-én.

Karácsonyi Pál,

kir. bir. végrehajtó.

Tk. 1184. sz. 1895.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közkirre teszi, hogy Grigássy Mihály végrehajtónak Özv. Almássi Györgyné végrehajtást szenvedő elleni 28 ft 31 krt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a tokaji kir. jbiróság) területén lévő Tokaj nagyközségben fekvő, a tokaji 1219. sz. tjkvben 184. hr. sz. alatt felvett belsőség és 129. ö. i. sz. házból Almássi Györgyné sz. Borbély Zsuzsannát illető fele részre az árverést 422 ft 50 krran ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi **augusztus hó 12. napján d. e. 9 órakor** a tokaji kir. telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsará-nak 10% át vagyis 251 forint 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelete §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kéredez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. §-a értelmében a bántpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a tokaji kir. járásbírósnál, mint telekkönyvi ható-ságnál. 1895. évi május hó 17. napján.

Lácay, kir. jbiró.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra feldílitok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY, GRANIT, SZIANIT

és homokkő sarkövet.

Sirkövek újabb tervezése

Jutányos áron készítenek.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyezim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Az első szegedi cs. és kir. szab.

műtrágyagyár

részvénytársaság

ajánlja elismerten leghatásosabb

műtrágya-gyártmányait

u. m. superphosphátok, Tomassalak, esontlisztek, kénsavas káli, Clor-káli, kénsavas ammoniak, Chili salétrom, továbbá a különféle növények által szükséges tápanyagok szerint vegyített

műtrágya - különlegességeit.

A birtokosok, birtokbérlok és gazdák kényelmére képviselője

RÉVÉSZ MIKSA

Miskolczon, Széchenyi-utca, 124. sz. a. raktárt is tart, ki is készségesen szolgál ez iránt utbaigazítással.

Ugyanezen iroda szállít bármely vasuti állomásra d. horváthi, salgó-tarjani és porosz-köszönet, legfinomabb gépolajat és más gazdasági cikkeket bányá, illetve gyári áron.

3847/95. szám.

Felhívás!

A villamvilágítási berendezési munkálatok vállalkozó által immár megkezdettvén, felhivatnak mindazon háztulajdonosok, kik a villamos áramot házaikba bevezetni óhajtják, miszerint ezt az előjárásnál bejelenteni sziveskedjenek, hogy ennek következtén vállalkozó részéről a helyszíni felvételi munkálatok eszközölthessenek.

S.-A.-Ujhely, 1895 július 13.

Ujfalussy Endre,
v. főbíró.

A tarnókai határban 56 kat. hold szép tölgyfaerdő, az aljába 17 kat. hold legelő, örök áron eladó.

Az eladással **Kovács Sámuel** gál-szécsi lakos van megbízva.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteg a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos forrástár **Édeskuty L.**

cs. és k. és szerb k. udv. ásványvíz-szállítónál, Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Szabad kézből eladó

hat és fél hold szántóföld a Hecskedüllőben.

A feltételek iránt értekezhetni **Bertók István** tulajdonossal S.-a.-Ujhelyben.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású
gyógyvizek.

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros huyár

aranyér bántalmái és közhvényelleni különlegesség!

a friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez

tulságos gyomorsav képződésénél, idült gyomorhurut és étvágytalanság

torok, gége és hörgők idült luerutos bántalmái ellen, feltünősikerrel lesz alkalmazva.

a friss töltésű LUHI védjegye!

Főraktár: **Holländer A. és fia**
Ungváron.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül
Gróf Schönborn uradalmi igazgatóságánál
Munkácson.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fényesen bebizonyított közhvényenél, csúznál, tag-szaggatásnál stb. nél. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.

(Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával védjegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerertárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krnyi árban üvegenként; Budapestén **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringában.

szagtalan és nyomban száradó

Ca 10 Mr.
1 Kr.
1 frt 50 kr.

Csak 1/2 s i kilés üvegekben fekete képpel és védjeggyel

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szoba a mázolás alatt használattasának, mivel a kellenetesen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajtaknak sajátja, elkerülteszik. Bmellott a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A palló nedves tárggyal feltörthető, anélkül hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót a egyttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)
új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már beázott egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet mtr. (két közepnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a védgre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 20 évvel ezelő gyártmányt sokféle utánzózzák és hamisítják, sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc, &
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) lévő

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

*) E pártfogást
DANIEL ERNŐ
magy. kir. keresk. min. ur
Ó nagyméltósága 4512/95.
sz. leiratában biztosította.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 22. szám.
az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr. havi befizetés mellett

Ellátás: saját új szállóhelyeinken. Étkezés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermeiben

„E l l á t á s i k ö n y v e e s k é k e t“

melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket

Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz. — Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadják, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest-Erzsébetvárosi Bank. — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly
országgy. képviselő, mint t. elnök.

Ehrlich G. Gusztáv
főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.

Róza Lajos
igazgató

Hegedűs Dániel
titkár

Takács Zsigmond
az. Első magy. áll. biztárs. közp. főfel.

Stadler Károly
főv. biz. tag, ház- és szálloda-tulaj.

S.-a.-Ujhelyi képviselőség REICHARD ARMIN urnál:

Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.

1566. szám.

Felhívás a szülőkhöz!

Azon szülőkhöz, kik a mai iskolai tantervnek megfelelőleg fiaikat a német nyelv elsajátítása végett Szepességre óhajtanák adni, tanácsoljuk nekik első sorban **Podolint** felkeresni, hol a kegyesrendűek vezetése alatt róm. kath. algymnazium van, e mellett:

1. A lakosság Podolinban kizárólag német ajku s a német nyelvet csakis ily helyen sajátíthatja el a gyermek.

2. A podolini gymnasium négy osztályában a tanulóifjúság száma alig haladja meg a 100-at s így annak már kisebb számánál fogva is a tanári kar mind erkölcsi, mind előmeneteli tekintetben nagyobb felügyeletet gyakorolhat.

3. A havonkinti teljes ellátás 12 fttól 25 ftb kerül; a lakások már a kárpáti levegőnél fogva is egészségesek, az élelmezés pedig a fizetéshez képest kitűnő; s hogy a gyermekek tisztán járjanak, arra a tanári kar a városi előjárósággal együtt felügyel.

4. Az utazás Podolinig igen könnyű és olcsó, miután vasuti-állomás helyben van (a Kassa-oderbergi vasut poprád-podolini szárnyvonala).

5. Az algymnaziumnak főgymnasiummá való kiegészítésére már megtették a lépések, mely azon előnnyel jár, hogy a tanulók helyben végezhetik el gymnasiumi tanulmányaikat.

Különb minden felvilágosítással készséggel szolgál **Lippóczy Vilmos** városi főbíró.

Podolinban, 1895. július hó 21-én.

Rusch Pál,
főjegyző.

Lippóczy Vilmos,
főbíró.

Részletes tűzifa- és szőlőkaró eladás.

S.-A.-Ujhely város t. cz. közönségének szives tudomására hozom, hogy az előnyösen ismert, és minden időszakban könnyen szállítható **Gróf Károlyi László ur** féle pálházai tűzifarak-tár **minőség szerint osztályozott és teljes mértékben kirakásolt** évi 14000 ürméter tűzifa készletének részletes eladását **folyó évi november hó 1-ső napjától** kezdve az uradalmi erdőhivatal házilag fogja kezelni, és készpénz fizetés mellett a következő egységár szerint eladásra juttatni: u. i.

4 ürméter	I-ső oszt.	bükk-hasáb	7 frt — kr.
4 „	II-ik „	„ „	6 frt — kr.
4 „	I-ső „	tölgy-hasáb	5 frt 50 kr.
4 „	II-ik „	„ „	5 frt — kr.
4 „	I-ső „	bükk-dorongfa	4 frt 50 kr.
4 „	II-ik „	„ „	4 frt — kr.

Ezenkívül az alólírott urad. erdőhivatal jövő év márc. 1-ső napjáig a pálházai tűzifa raktárban átadandó 1.80 méter hosszú, jó minőségű **hasított tölgy-szőlőkaró** szállítására ezenként 12 frtjával megrendeléseket bármily nagy mennyiségben elfogad, ha a megrendelés f. évi szeptember hó 15-ik napjáig történik.

Fűzér, u. p. Abauj-Komlós.

Uradalmi erdőhivatal.

Tokaj város címere

bejegyzett védjegy

Valódi

TOKAJI COGNAC

Tokaj város czímerével
A legfinomabb cognac.

A magas ker. Ministerium ellenőrzése folytán államkedvezményvel kitüntetve.

Óvakodjunk értéktelen utánzásoktól.

Ügyeljünk fenti védjegyre és a teljes czégre.

Első Tokaji Cognac-gyár

csak Tokajban

Kapható: Minden nagyobb fűszer- és csemege kereskedésben, gyógyszerárakban, továbbá minden jobb vendéglő és kávéházban.

A s.-a.-ujhelyi köz- és magán villanyvilágítás létesítése végett alakítandó részvénytársaság alapítóinak végrehajtó bizottsága, a t. alapítókat, a társaság végleges megalakítása céljából **f. 1895. évi augusztus hó 14. napjának d. u. 2 órájára** a s.-a.-ujhelyi takarékpénztár üzemhelyiségébe kitzött

alakuló közgyűlésre

tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. Az alaptőke biztosításának megállapítása;
2. Az alapszabályok megállapítása;
3. Az alakulás iránti határozat;
4. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

Felkéri a végrehajtó bizottság a t. alapítókat, hogy jegyzett részvényeik után a névérték második 20%-át f. 1895. évi augusztus hó 10. napjáig a **s.-a.-ujhelyi takarékpénztár** mint **gyűjtő-pénztárnál** befizetni sziveskedjenek.

S.-A.-Ujhely, 1895. július 24.

A végrehajt bizottság.